

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K. negyedévre 3 K. — f.
Videken " 9 K. " 4 K. 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Fő-tér 42. Gyarmathy-palota,
földszint az udvarban.

A háboru következményei.

Ha csakugyan lángba borul az egész vonalon a Balkán, akkor talán aligha volt valaha olyan szerencsétlen helyzetben még állam, mint most Törökország. Egyszerre négy hadviselő fél támad rá, az ötödik az olasz, hatodiknak vehető az albánok, akik hegyeik között félelmetes erőt képviselnek s jóformán eddig is függetlenek voltak, csak úgy formailag paráncsoltak nekik Konstantinápolyból. Eddig inkább birtak velük, mert egymás közt marakodtak, a fele mohamedán, a fele keresztény lévén. De most e két féle had egyesült s valóságos lázadásban törtek ki. Teljesen függetleníteni akarják magukat s külön fejedelemséget akarnak alkotni. Híre jár, hogy már keresnek is megfelelő fejedelmi férfit, akinek egyik alapfeltétele, hogy lehetőleg minél több pénze legyen neki.

E véres háborura való kilátásoknak reánk nézve két oldalról is van szomorú jelentősége. Az egyik, hogy a monarchia haderejének bele kell-e majd a bonyolult ügyekbe avatkoznia. A másik, hogy a vérbe fuladó Balkán

milyen gazdasági állapotot teremt a számunkra. Az első felől semmi bizonyosat sem lehet jövendőlni azon az egy tényen kívül, hogy mi vagyunk a legközelebbi szomszéd s a másik szomszéd házáról a láng könnyen átcsaphat a mienkre, esetleg egy újabb krivosziczi zendülés képében.

A gazdasági helyzet pedig csak rosszabb lehet, mint amilyen most. Pedig most is nagyon rossz, szinte a legrosszabb. Nagyon szomorú világot élünk. A pénzpiac pang, pénz már a török-olasz hadakozás megindulása óta ninesen. Olasz hivatalos kimutatás szerint a tripoliszi partraszállás óta csak olasz részről a rendes katonai kiadásokon fölül több mint négyszáz millióba került a hadi állapot. Ez a pénz az európai pénzpiacról vonatott el s aligha fog többé visszatérni. A négy kis állam hadviselése újabb száz és száz milliókat követel annál is inkább, mert katonájuk csak van a tartalékban, de pénzüik annál kevesebb körülbelől semmi.

Hát honnan veszik? A kereszties hadjáratok kora lejárt s nem jön elő többé. Ma már senki sem gondol Palesztina visszavételére, sem más, hasonló aktusra, hogy ilyen célokra

az államok megnyissák a pénztáraikat. A háborura szükséges pénzt a magán-pénzpiacra kell összeszedniök. És az sem tér többé vissza semmiféle alakban, amelyet elköltenek. Ellenben a balkáni kivitelünk, az a keves is, ami van, lelohad a semmire. Ami élelmszer és nyersáru behozatal van, szintén eltűnik, hogy nyoma sem marad.

Szóval egy rossz esztendő után kapunk egy még rosszabbat. Meddig tart ez még? Jobban mondvá, meddig tarthat ez még? A hadakozások és a fegyverkezési örültek megörlik apránként az államokat vagy közvetlenül, vagy közvetve. S mit ér ilyenkor a nagy hírű hágai békebiróság? Semmit.

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbeteg-
nek, kösvény, hólyag és vesebetegnek.
Félpohár VITA-forrás a gyomortegést azonnal megszűnteti

A vállalat tulajdonosa:

CONSUM Keresk. R.-t. Budapest,
Kertész-utca 20.

Főraktár: **Komlóssy Lajos** urnál.
Kapható: Félegyházy, Csanak,
Kontsek és Mayer cégeknél.

Őszi kalap ujdonságok ASZMANN FERENCZNÉL.

Tabak Marcel.

— Egy szalmaözeveg naplója után. —

Az augusztusi hőség elől menekülendő szobam hűs falai közé vonultam vissza. Kedves csibukom megtöltésén fáradoztam éppen, mikor az ajtón merész kopogtatás hallatszott.

— Tessék! hangzott ajkamról sáblonszerűleg.

Törékeny, vékony alak csuszott be az ajtón. A jövevény első szeméremtérre nem ütötte meg a hivatalos mértéket. Csupa galér és nadrág volt. Aszkétára emlékeztető areulájából bosszantóan dudorodott ki hűs nagy orra, míg élénken mozgó, apró, szürke szeméi elárulták, hogy üzletember.

— Sebestyén Dénes mérnök urat keresem — hajlongott mélyen:

— Én vagyok — feleltem fűrkészőleg nézve emberemre.

— Kérem — szolt ő, némi nyomatékot adva hangjának, én Tabak Marcel első magyar királyi házasságközvetítő vagyok. Dolgozok a legminimálisabbtól a legmaximálisabb igényig. Előjegyzésben van nálam ezer koronától háromszázezer koronáig a hozomány.

— És mennyiben érdekel ez engemet? — kérdeztem mosolyogva.

— Kérem — felelt ő, ha megengedni méltóztatik — helyet foglalok.

— Tessék.

— Nos, uraságod — kezdte ismét, ingatag lábain a nádrágot igazgatva — megmondom mi vezérelt ide. Uraságod nemde az „Aranyas”-ban ebédel?

— Ugy van.

— Ma délbem is ott méltóztatott ebédelni. Igazsága van.

— Nos kérem, én is ott voltam. A balfelől asztalnál ültem. Uraságod gomba-levest rendelt. Utána hideg hus jött sóska-mártással.

— Valóban úgy van.

— Menjünk tovább. Uraságod mikor rá nézett a sóska-mártásra, így méltóztatott felkiáltani! Pincér! ez szemtelenség. Darabokban van a sóska-mártásban a rántás. Abszurdum!

— Tényleg.

— Ugye bár? Ja, kérem, én figyelmes ember vagyok. És hogy rövid legyek, tüstént konzekvenciáltam. Ez az ur egy jobb sorsra érdemes agglégény.

— De...

— Semmi de, kedves uraságod. Hadd mondjam el, ami a szívemen fekszik. Én Önt a szó legnemesebb értelmében megsajnáltam és fogadást tettem magamban, hogy én önt kiragadom a vendéglők füstös levegőjéből, mert ön uram csupa szív, maga a megtestesült jövendőbeli családapa.

— Tényleg az vagyok — néztem emberemre.

— Köszönöm az elismerést, folytatta ő, majd kabátja zsebéből egész marék női arcképet vett elő, majd szemüvegét feltéve, veszedelmes rábeszélő tehetséggel folytatta:

— Nemes funkciómát ezennel megkezdem. Kérem közelebb fáradni.

Majd megölt a kíváncsiság. Rákönyökölttem az asztalra.

— Tehát, mint mondtam is — szolt ő, fűrkészőleg pillantva fel reám, — az ön sorsán én javítani akarok, óh, mert lélekemelőbb hivatása nem is lehet a férfinek más, mint a boldog családi tűzhely megalapozása, hol gyöngéd szavak, bársonyos ölelő karok, naivul gögicselő gyermekajkak fogadják a munkától kifáradtan hazatérő családtagot. Oh, uraságod, ez az élet.

— Igazsága van barátom.

— Tehát legyünk okosok. Pászicsucok

**Legnagyobb raktár
Takaréktűzhelyekben,**

**—: Folytonégő —:
és Vaskályhákban**

Bészler és Dávid

vaskereskedőknél

1691

DEBRECZEN, Pinc-utca 7. sz.

Békekisérletek a politikában.

Berzeviczy akciója.

A Balkánról jövő háborús hírek hatása máris érezhető politikánkban. Már a háboru első hírhíreinek vételekor jelentettük, hogy ennek következménye ránk nézve első sorban az lesz, hogy illetékes helyen sürgős kísérletet tesznek a magyar politikai válság gyors megoldására nézve. Ez — hír szerint — meg is történt. Berzeviczy Albertet illetékes helyen felhatalmazták arra, hogy az ellenzéki vezető politikussal tanácskozással kezdjen s lehetőleg eliminálja azokat az akadályokat, amelyek ma még a normális parlamenti tárgyalások útjában állanak. Berzeviczy elfogadta a megbízást és fölkereste Kossuth Ferencet, aki viszont a mai napot gróf Apponyi Albertnél Eberhardon tölti s első sorban vele beszél meg a Berzeviczy által előterjesztett kérdéseket.

A békepontok.

A békepontokat jól értesült helyen a következőkben állítják össze:

1. A jelenlegi delegáció befejezte után azonnal összeül a képviselőház.

2. Az ülésben az egész ellenzék részt vesz, még a kitiltottak is.

3. Az ülést egyik alelnök vezeti, aki bejelenti, hogy Tisza István gróf lemondott a Ház elnökségéről.

4. A Ház hatályon kívül helyezi a lexvadást. (A szigorított házszabályokat.)

5. Megválasztják az új delegációt, a melyben az ellenzék is részt vesz.

6. A delegáció munkájának befejeztéig a Házat ismét elnapolják.

7. A restitutió kérdését az ellenzék elejti.

8. Az újonnan összeülő Ház, melyben új elnök és régi házszabályok lesznek, megtárgyalja költségvetést és a jövő évi újoncjutalékot és a nyugdíjtörvényt. Esetleg még egy-két sürgős javaslatot.

9. Az előbbiek letárgyalása után Lukács László benyújtja a választójogi javaslatot és egyben bejelenti, hogy ő küldetését befejezettnek tekinti és lemond a miniszterelnökségről.

10. Az új kormány magáévá teszi Lukács választójogi javaslatát, melynek előze-

tes tárgyalására a Ház egy pártközi 21-es bizottságot küld ki.

11. Ugyanez a bizottság megcsinálja az új házszabályok tervezetét is.

12. Az új kabinet alakulásának, illetőleg összeállításának kérdése, valamint az esetleges új választások kérdése — egyelőre nyílt kérdések maradnak.

Kitör a háború.

Remény nincs a békére.

Vértengerbe borul a Balkán

Az utolsó békeremények is elvesztek: a diplomácia józan mérséklete képtelen szembeszállani a Balkán-államcskák vérszomjával. Míg a török nyugodtan várja a támadást és még az utolsó pillanatban is kész a béke fenntartására, addig a balkáni népek lázasan készülnek a háborúra és úgy égnék a harci tüztől, hogy feltartóztatni többé nem lehet a szenvedélyeket. Most már csakugyan órák kérdése, mikor tör ki a háború és mikor kezdődik meg a legrettenetesebb fajharc.

Az ellenségeskedés már megkezdődött. A novibazári szandzsákban a szerbek és a törökök összecsaptak, Bulgáriában pedig megkezdődött a mohamedánok üldözése. Ezzel szemben Törökországban csend van; a török e végzetes pillanatban is példásan korrekt magatartást tanusít, de mindent elkövet, hogy a támadás készületlenül ne találja. A török seregek mozdulatai ismeretlenek; a kisázsiai redif-zászlóaljok mozgósítása lázasan folyik, de a legnagyobb titokban.

A nagyhatalmak semlegesek.

Bécs, október 4. Bécsi diplomáciai

körökben az a vélemény van elterjedve, hogy a nagyhatalmaknak sikerül a semlegességet megtartani és a háborút — ha már nem lehet megakadályozniok — legalább lokalizálhatják.

Péter beteg.

Belgrád, október 5. A nagy izgalmak hatása alatt Péter királynak kiújult régi csuza, mely az uralkodót ágyba döntötte. Ha allapota holnapig nem fordul jobbra, úgy a trónbeszéd valószínűleg elmarad.

Szerbia 8-án háborút üzen.

Zágráb, október 4. Egy zágrábi lap tudósító, akinek Belgrádban előkelő összeköttetései vannak, azt jelenti, hogy Szerbia 8-án megüzeni a háborút Törökországnak.

Harminczezer váltóóvatolás.

Belgrád, október 5. A belgrádi bankok tegnap harminczezer darab váltót óvatoltak meg, amelyeknek kibocsájtói részint bevonultak, részint megtagadták a váltók kiadását.

Az egész török haderő mozgósítása.

Konstantinápoly, október 4. Az egész török haderőt mozgósították. Hosszu vonatok szállítják a csapatokat a határra. Törökország még most is azt hangoztatja, hogy a mozgósítást csak védelmi szempontból rendelte el.

A porta nem válaszol.

Konstantinápoly, október 4. Az a hír járja, hogy a diplomáciai táviratokat, amelyeket a porta Szófiából, Belgrádból és Athénből kap, nem lehet kibetűzni. A balkáni diplomataknak nem tudnak összeköttetést kapni kormányaikkal. Nenadovics konstantinápolyi szerb követ nem kapott választ a szerb munició visszatartására vonatkozólag. A porta válaszában elmaradását elutasításnak minősítik. Mintogy azonban Nenadovics nem kap instrukciót kormányától, nem tudja, hogy elutazzék-e vagy sem? Tudvalevőleg a porta elutasító választ Szerbia casus bellinek minősíti.

Újabb mérsárlások.

Konstantinápoly, okt. 4. A porta a hatalmakhoz körjegyzéket intézett, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a mohamedánok

össze kérem aláson a hasznosat a kellemessel.

E szavakkal egy női arcképet tölt elém. — Ime — szól, hangjának némi rezgést adva — itt van egy szőke szépség. Remek nő, kitűnő családból származott, háziasan nevelt. Most huszonhat éves. Atyja nyugalmazott főerdész, édes jó anyja állítólag arisztokrata családból származott. Hozomány — tekintve, hogy igen csinos nő — ötezer korona.

Élénk kedéllyel hallgattam vendégemet, ki nagyon tetszett nekem. Ő pedig egy másik arcképet elővéve, ájtatos hangon folytatta: — Itt van egy szende árva leány, könyörgöm. Atyja miniszteri osztálytanácsos volt.

Szinte kedvem lett volna mellé tenni: édes anyját pedig leütötte a hajókötel. De hagytam őt tovább beszélni.

— Ez a hajadon kérem ritka kincse lenne olyan komoly férfinak, mint uraságod. Most huszonnyolc éves. És annak dacára — és ezt hangsúlyozom, könyörgöm, hogy harmincezer korona áll a háta megett, magamos vasal, sőt tehenet is fej, sőt koflót üt, sőt gyönyörűen varr és zongorázik. Ő melegen ajánlom. Mindazonáltal, mivel inté-

zetem a legszolidabb alapon mozog, bizalmasan meg kell sugnom, hogy e nemes lelkű hajadonnak némi testi fogyatkozása van. A balesipője kissé ferdén áll. No de ez mellékes. Ma már oly művészi tőkéjre emelkedett a miederkészítés, hogy az e fajta testi hibák reperáltanak.

Alig tudtam visszatartani magamat, hogy fel ne kacagjak. Emberem pedig egy harmadik arcképet vonva elő, hanyagul intve folytatta.

— Egyébként ha nem tetszik ő, itt van egy aranyos özvegy menyecske, ah, micsoda alak, micsoda báj. És ez az arc, ez a koromfekete haj, ezek a szemek. Valóban irigylem uraságodat, kinek karjai közé ilyen nőt hajt a véletlen. Gratulálok előre is.

És se szó, se beszéd, megragadta a kezemet és rázogatni kezdte.

— Gratulálok. Sok szerencsét. Boldogságot.

Már nem tudtam vissza fojtani a kacagást. Szerencsémre az ajtón kopogtatás támadt s a másik perében sürgönyhordó jelent meg.

— Sebestyén Dénes urat keresem.

— Én vagyok.

— Kérem a sürgönyt átvenni.

Izgatottan nyugtáztam az átvételt és sok minden rosszra gondolva bontottam fel a sürgönyt. Atolvastva, komor felhő borult a homlokomra.

— Talán valami lesújtó hír? — érdeklődött vendégem.

— Elégé rossz — feleltem. A feleségem Bikszádon van a gyermekekkel és pénzt kér.

Apró termetű emberem csak nézett reám tágra nyitott szemekkel. Majd csuklásszerű hangon fordult hozzám:

— Ho . . . ogy, hogy hat ön nős?

— Bizony már kilenc év óta.

— Ah — nyögött fel. Tehát ön azért ebédel az „Arany Sas”-ban, mert szalma-özvegy?

— Természetesen.

Toll le nem írhatja emberem változását. Őt centiméterrel alacsonyabb lett. Apró szeméi szikrákat hánytak. Majd ideges gyorsasággal zsebre vágta az arcképeket és köszönés nélkül elrohant.

Cselédem mondja, hogy az a kis vékony ember, ki annyit magyarázott a nagyságos urnak botjával hadonázva ment el es a kapu kilincsét, a kapu sarkánál kereste.

Ifj. Széll István.

Megérkeztek az őszi idényre Moskovits Fózsef
a legfinomabb angol szövetek **uri szabó divattermébe.**

Bulgáriában atrocitásoknak vannak kitéve. A porta tudósításokat kapott újabb öldöklésekről, amelyeket bolgárok követtek el mohamedánokon. Szófiából ugyan demantálják ezeket a híreket, azonban a portának határozott tudósításai vannak ezekről a vérengzésekről, amelyek ismétlődtek.

Ostromállapot Ruscukban.

Konstantinápoly, okt. 4. Ruscukban kihirdették az ostromállapotot. A város környékén ötvenezer katona van koncentráva.

Komor felfogás Bécsben.

Bécs, október 4. Jóllehet a király kifejezetten óhajtja a békét, mégis a többi optimisztikus felfogással szemben, a Romániából érkezett tudósítások alapján a szituációt távolról sem lehet rózsásnak mondani. A külügyminiszteriumból kiszivárgó hírek szerint a háború kitörése elkerülhetetlennek látszik. Támogatja ezt a komor felfogást a külügyminiszternek az a meggyőződés sugallta kijelentése, hogy a balkáni államok kormányai ma már nem vezetnek a népeket, hogy ők vezettetnek a népszennvedélyek által. A balkáni államok — a hírek szerint — a hatalmak közbenjárásai kísérleteit visszautasították. Törökország is hidegen viselkedik a hatalmak szándékai iránt, mert ő maga vette kezébe a balkáni rendfenntartást. Éppen ezért elkerülhetetlennek tartják a háborút s kitörését már napok mulva várják.

Békeremények.

Bécs, október 4. Rómából, Párisból, Londonból és Pétervárról érkezett távirati tudósítások szerint mindenhol felülkerekedtek a békeremények.

Négy halott.

Konstantinápoly, október 4. Biztos forrásból eredő távirat szerint Musztafanál bolgár katonák és török reguláris csapatok között már összeütközésre kerül a sor. Az összeütközésben négy bolgár meghalt. Ugyancsak ide érkezett hírek szerint tegnap esztendőzások folytak bolgár és török csapatok között és pedig Nazlik, Dsumabala és Ropdjos környékén, valamint montenegróiak és török csapatok között a skutarii határon.

Románia nem mozgósít.

Bukarest, október 4. Az „A. T. Roumaine” kijelenti, hogy a romániai hadsereget nem mozgósították.

Franciaország és Oroszország.

Páris, október 4. Sassonov külügyminiszter és Izvolszki volt külügyminiszter tegnap a francia miniszterelnökkel beható tárgyalásokat folytattak és diplomáciai körökben azt hiszik, hogy Franciaország és Oroszország együttes fellépése oly erős pressziót gyakorol a Balkán-államokra, hogy a háború most is elkerülhető lesz.

Kész az olasz-török béke.

Konstantinápoly, okt. 4. Biztos információk szerint a tegnapi minisztertanács elhatározta, hogy Olaszország legutóbbi javaslatához hozzájárul. A béke-preliminárakat Zeifedin, a római török nagykövetség volt nagykövetségi tanácsosának Usiba érkezése után alá fogják írni. Zeifedin délután Usiba utazott.

Az olasz-török fegyverszünet.

Konstantinápoly, október 4. A török külügyminiszter ma már úgy nyilatkozott, hogy Olaszországgal a fegyverszünetet pár nap mulva megkötik és az alatt gyor-

sabb tempóban fogják folytatni a tárgyalásokat, azonban a Balkánon a helyzet teljesen reménytelen, a békét nem lehet megmenteni.

Az üldözött mohamedánok.

Konstantinápoly, október 4. Várnából (Bulgária) érkezett jelentések szerint a keresztény lakosság megtámadta a mohamedánokat és követeli, hogy fezz helyett kalapot viseljenek. Acélben 4 törököt megöltek.

Bulgária a burgasi és vénei kikötőket 2000 aknával elzárta, hogy a török hajóraj meg ne támadhassa.

Arender-nál ellenséges csapatok lépték át a határt és támadást intéztek a török csapatok ellen. A novibazári szentszékhelyen a szerb és török csapatok összeütköztek. A részletek hiányzanak.

Háború küszöbén.

Prága, október 4. A prágai hitelbank, melynek Bulgáriában nagy cukorgyára van, értesítést kapott, hogy a hadüzenet ügyében a döntés holnap lesz. A háború elkerülhetetlen.

Athén, okt. 4. Négyezer görög önkéntes Thessáliában átlépte a határt.

Belgrad, október 4. Nagy izgalmat keltett ma a lapok külön kiadásának az a híre, hogy a Száván osztrák-magyar monitorokat láttak cirkálni.

Szorbia készen áll.

Belgrad, okt. 4. A szerb hadsereg mozgósítása már befejezést nyert. A sereg két része oszlik: északi és délre, a szerb lovaság pedig a bolgár lovasággal fog együtt operálni. Szerbia 24 óra alatt követeli a Porta válaszát és ha az nem lesz kedvező, megüzeni a háborút.

Az olasz flotta görög vizeken.

Róma, okt. 4. Az olasz flotta parancsot kapott, hogy Liale tengernagy vezetés alatt azonnal induljon a görög vizekre.

Készül a monarchia is.

Bécs, okt. 4. Pólában lázas előkészületek folynak, hogy a flotta harcra kész állapotban legyen. A flotta parancsnoka Haus Antal flotta-felügyelő lesz.

Budapest, okt. 4. A belügyminiszteriumban lázasan dolgoznak az új, interurban telefonközpont elkészítésén, hogy mozgósítás esetén az összes vármegyei székhelyekkel közvetlen összeköttetése legyen a kormányoknak.

Sáncokat ásnak a törökök.

Szófia, okt. 5. A török határról érkezett jelentések szerint a török csapatok sáncokat ásnak, amiből arra következtetnek, hogy a törökök nem akarnak támadni, csak védekeznek.

Egyház és iskola.

Dr. Baltazár Dezső itthon. Dr. Baltazár Dezső püspök, aki az Országos Református Lelkészegyesület közgyűlésének vezetése végett e hét folyamán Budapesten időzött, tegnap este hazaérkezett Debrecenbe.

Az aradi vértanúk emlékezete. A debreceni felső kereskedelmi iskola ifjusága f. hó 5-én, szombaton, az iskola ornatermé-

ben ünnepélyt rendez az aradi vértanúk emlékezetére. Műsor. 1. Hymnus. Énekli a vegyeskar. 2. Október 6-án, Lampert Gézáról. Szavalja Nikl János középső osztályu tanuló. 3. Ünnepi beszéd. Tartja Obetko István tanár. 4. Mert sir az ég? Abrányi Emiltől. Szavalja Dulházy Rózsa felső osztályu tanuló. 5. 1849. okt. 6. Iria és felolvasa Kischka Vince, az önképzőkör elnöke. 6. Tizenhárom. Abrányi Emiltől. Szavalja Nobik Lajos középső osztályu tanuló. 7. Csárda-jelenet. Hubaytól. Pongrác Margit alsó osztályu tanuló zongorakísérete mellett hegedűn előadja Nagy László középső osztályu tanuló. 8. Az aradi Golgotán. Szalay Károlytól. Szavalja Komjáthy Gusztáv alsó osztályu tanuló. 9. Szózat. Énekli a vegyeskar. Az ünnepély kezdete d. e. pont 10 órakor.

A hatodik teológiai tanszék. Már a tavaszi egyházkerületi közgyűlés kimondta a hatodik teológiai tanszék felállítását. A pályázatot a napokban hirdetik meg a katedra betöltésére, mely az őszi közgyűlésen fog megtörténni.

Kajdunánás központi fiiskolája. A hajdunánási ref. egyház 300,000 korona költséggel egy nagyszabású központi fiiskolát akar emelni. Az összeg felét azonban az államtól kéri. A támogatás elnyerése céljából esztörtökön dr. Balogh Jenő kultuszminiszteri államtitkárt egy küldöttség kereste fel, melynek dr. Baltazár Dezső püspök, Kis Ferenc egyházkerületi főjegyző, Benkó Lajos hajdunánási lelkészelnök, Csuka Lajos főgondnok voltak tagjai.

Tanítás mozgóképekkel.

Első mozi gyermek-délután.

A református tanítótestület még az elmúlt iskolai évfolyamán elvileg elfogadta és magáévá tette Tassy Miklós alelnök az iskolai mozi délutánokról ügyes érvekkel támogatott indítványát; a megvalósulás gyakorlati útjára azonban csak tegnap délután, tudták rávezetni.

A mozgóképeknek mint kedélyt nemerítő, főleg mint szemléltető tanító, szórakoztatóoktatásnak nagy fontossága ellen ma már a konzervatívabb tanerők sem emelnek ellenérveket. Maga a vallás- és közoktatásügyi miniszter is belátta a mozgóképek nevelő és oktató hatalmát, mikor az iskolamozik felállítását tervbe vette.

Elismerés illeti tehát a reformátusok derek tanítóit, hogy a tegnapi délutáni első iskola-mozi oktatással a kultura legelső óráinak, a közoktatásügyi miniszternek új nevelési irányt mutató, nagy conceptionu tervét is megelőzték és ez által egy lépéssel közelebb jutottak az iskolai tanítás örök ideáljához: a gyakorlati életre nevelő oktatáshoz is.

Ujításukkal bebizonyították, hogy az emberiség általános haladása egyik legfontosabb mozgató erejének, az ujvilágot és új embereket teremtő modern nevelésnek első zászlóvivői ma is a protestáns néptanítók, kik mindig ott voltak azok közt, akik az emberiség műveltségében ölt, iratlanságában bemohosodott vadregényes ujjutakat vágtak, hogy elszálljon a sötétség dohos illata; s új ösvényt tapostak a világosabb, tisztultabb felfogásnak, igazabb érzéseknek és megítéléseknek, szabadabb elhatározásoknak és emberibb akaratoknak.

Tizenöt tanító vezetése és felügyelete alatt 15 clemi iskola 1000—1100 növendéknek volt szerencséje a Niagara vizesésének fenségességében, Róma az örök város szépségeiben, a persa nép érdekes szokásaiban, a kanadai vasútépítés varázslatos gyorsaságában és az egetostromló diadalmas ember repülésében gyönyörködni. Így szerezték meg a gyermekek legelső föld- és néprajzi ismereteiket, melyek a tegnapi délutáni mozi-

oktatás nélkül reájuk nézve valószínűleg örökre mind-mind csak fogalom maradt volna. Volt még számos kedélyt élénkítő humoros, erkölcs finomító tanúságos kép is.

A Meteor iskola-mozi kéthetenként fog szemléltetve tanító oktatásokat tartani. A műsor mindenkor a tanítók utmutatása szerint állítja össze a Meteor igazgatója.

A mozi-délutánok a szülők nagyobb megterhelésével sem járnak, amennyiben 10 fillér díjat szednek minden gyermek után, sőt a szegényebb sorsnak ingyen jegyet adnak ki.

Vármegye.

Kinevezés. A főispán dr. Csiba Endre közigazgatási gyakornokot Hajdúvármegye tb. aljegyzőjévé nevezte ki.

Az új megyeház. Hajdúvármegye székházépítő bizottsága pénteken délelőtt 10 órakor tartott ülést az alispán elnöklése alatt. Az ülésen jelen voltak: dr. Czeglédy Mihály tiszti főjegyző, Somossy Béla bőszőrményi polgármester, Mányi József műszaki tanácsos, Dávidházy Sándor másodfőjegyző, dr. Somossy Béla aljegyző és az építő cég képviselője. A bizottság elhatározta, hogy úgy az első, mint a második hátsó udvart beülteti, az első bokrokkal, a hátsót pedig fákkal. A kapu alatt szürke márványtáblát állítanak „A közügyek munkálására Hajdúvármegye közönségének áldozatkészségéből épült 1911. és 1912. években” felirattal. A hivatalos helyiségeket megszámozzák és a kapu alatt tábla fogja jelezni, kinek hányas szomszobába a hivatalos helyisége. A teherlift építését a bizottság mellőzte, mert sokba kerül és az építési költséget már is túllépték. Kimondta még a bizottság, hogy az új épületbe e hó 21-én kezdi meg az átköltözést.

Marhakiállítás Egyeken. A hajdúvármegyei gazdasági egyesület az Egyeken rendezendő marhakiállítást október 6-ára tűzte ki. Az alispán határozata méltán kelt meglepetést megveszerte, mert október 6-án még nem rendeztek Magyarországon szarvasmarhakiállítást. Ez a nap a kegyeletes megemlékezés ünnepe szokott lenni.

Városháza.

Mikor lesz közgyűlés. A város szeptember havi közgyűlését október elejére akarta kitűzni a polgármester, azonban közbejött akadályok miatt (a felügyelő bizottság nem készült el a költségvetéssel) a közgyűlés előreláthatólag csak a hónap közepe táján lesz megtartható.

Debrecen a mult hóban. A város közigazgatási bizottsága ma, szombaton délután 3 órakor tartja rendes, havi ülését Domahidy Elemér főispán elnöklése alatt.

**Legjobb
fehérművek
Feketénél.**

1604

S. M. monogrammok.

Keresik Schultz Mórt. Eredménytelen nyomozás.

A büntügyi nyomozásokban nagy szerepet játszik mindig a véletlen, mely sok eltitkolt bűnnek adta már nyitját a rendőrség kezébe. Lehet mondani, hogy a bűnösök nagy részét a véletlen deríti ki és a rendőrség legfeljebb csak asszisztál hozzá. De azt is meg kell adni: éles rendőri szem kell hozzá, hogy az egyes esetekben a véletlen utmutatását megláthassák.

A közönség már régen elfeledi a nagy szenzációkat, mikor azok még sokféle változatban foglalkoztatják a rendőrséget. Így vagyunk az Egyháztérén a mult hét elején történt mozi katasztrófával, mely annyi munkásembernek életét vagy legalább is testi épségét rabolta el. A főbűnös vállalkozó, Schultz Mór megszökött és tartózkodásának helyét mindeztideig nem tudták kideríteni. A rendőrség azonban mindennek dacára nem adta fel a reményt, hogy Schultz Mórt élve vagy halva elfogja.

Allítólag élve már nem is tudja elfogni. Ugyanis Schultz Mór családjának tagjai, rokonai azon sejtésüknek adtak kifejezést tanukihallgatásuk során, hogy a bűnös vállalkozó alighanem öngyilkos lett. Az igaz, erre volna is oka, mert amellett, hogy anyagilag teljesen tönkrement, most egy büntügyi vizsgálat szakadna nyakába. Mindezeket eltekintve, a rendőrségen is abból a körülményből, hogy sem az országos köröznék, sem a helyi nyomozásnak nem lett semmi eredménye, arra következtethetnek, hogy Schultz valami ismeretlen helyen önkézzel dobta el életét.

És itt jut előtérbe az öngyilkosok rovata. A napokban jelent meg a fővárosi lapokban egy hír, hogy Szolnokon ismeretlen férfi öngyilkos lett, semmi ismertető jelet nem találtak nála, csupán azt, hogy fehérneműiben és zsebkendőjében S. M. monogram volt. Nem kis gaudiumot keltett a rendőrségen a hír, mert azt hitték, hogy Schultz Mór az öngyilkos, annál is inkább, mert uri öltözete és személyleírása is hasonlított a Schultz Móréhoz. Mile Pál rendőrkapitány nyomban táviratot menesztett Szolnokra és kérte a hulla lefényképezését, hogy a fénykép útján itt Debrecenben meg-ejtse az agnoszkálást.

Ere azonban már nem került sor. Ugyanis időközben a szolnoki rendőrség teljes határozottsággal megállapította, hogy az ismeretlen öngyilkos nem Schultz Mór, hanem egy fővárosi úgynök, kit hozzátartozói felismertek.

Tegnap ismét akadt egy nyom. Ezuttal Mezőtúron lett öngyilkossá egy urias kinézésű ismert ember, de később arról is megállapították táviratváltás útján, hogy nem Schultz Mór.

Ennyi sikertelen nyomozás után most már alighanem bizonyos, hogy a bűnös vállalkozó kikerült a büntető igazságszolgáltatást.

Színház.

Hölgyek öröme. A komolyan vett magyar színészet tulajdonképeni rendeltetésétől téríti el a piros színlapos irányzat, melynek az utóbbi évek során a debreceni színházban is nagy előszeretettel hódolnak. Speciel nálunk, még az a melegség sem állhat fenn, hogy a közönség jó ízlése elfordult a komoly termékektől s csalogatóul megcsiklandozó koviárt kell menübe csempészi. Van itt publikuma mindég a színháznak s piros színlapos darabok, ahol az erkölcsi alapot rendszerint sutba vágják, csak arra jök, hogy megzavarják a közönség ízlését. A Hennequrn és Michtel társaság Hölgyek öröme című vígjátéka már ennél is tovább megy, sokkal tovább, semhogy annak részleteze-

sébe belemehetnénk. Ömlött rá a közönség a színházba s annál is többet kaptak, mint a mennyit vártak. Ez a vígjáték tulajdonképen vaskos bohózat és nem is annyira a hölgyek, mint inkább az urak öröme. Az előadás, egyik-másik csuszamlást kivéve, elég jó volt. *Lajthai*, az új bonvivánt intelligens színész. *Kiss Mariska* temperamentumos színésznő, *Uti Gizella*, *Szabó Gyula* és *Farkas Pál* jobb ügyhöz méltó igyekezetet fejtettek ki.

Műsor. Ma, szombaton C bérletben az *Asszonyfaló* operett; holnap, vasárnap délután a *Cigánybáró* operett, este kis bérletben az *Arany lakodalom* kerül színre.

Az Uranus színház mai, elite új műsora. 1. Zene. 2. Plymouth. (Tájképek.) — 3. A találka. (Színes felvétel. Humoros történet.) — 4. A hős leány. (Dramai jelenetek.) — 5. Bajok a szerelem körül. (Vígjáték. Irta Robert Twain. — 6. Tahiti. (Tájképek.) — 7. Isten uja vagy: a Lélek-rabló. Társadalmi dráma 3 felvonásban. Irta Hans Kahlenberg. Előadják a legkiválóbb berlini színészek. Az Uranus előadásai október hó 1-től hétköznapokon pont 6 órakor kezdődnek. Pénztárvitás fél 6 órakor. Bemenet 6, 7, 8, 9 és az utolsó előadáshoz 10 órakor! Ozsona után legkellemesebb szórakozást nyújtja az „Uranus” színház állandóan elite műsora. Bérlet, tisztviselel és kedvezményesáru jegyek érvényesek!

Ma, szombaton délután 3-tól 6-ig pompás új műsorral félhétárú gyermek előadás lesz, külön e célra gondosan összeállított képekből. Ujból lesz notes kiosztás. A kitűnő műsor a következő: A krimi-i viz-esések. (Földrajzi felvétel.) — A kedves szomszédok. (Amerikai komédia.) — Strucok és krokodilok. (Képek az állatvilágból.) — A hős leány. (Dramai jelenetek.) — A hü kutya. (Rendkívül mulattató.) — Tripolis-i képek. (Ismeretterjesztő felvétel.) — Chantelly krém. (Komikus történet.) — Mindennapi történet. (Mulatságos jelenetek.) — Plymouth. (Tájképek.) — Műsoron kívüli kép. (Kitűnő vígjáték.) — Napoleon Szt. Ilona szigetén. (Epizódok Napoleon életéből.) Előadás kezdete pont 3 és pont fél 5 órakor. Félhétárú.

Az Uranus nyári helyiségében ma, szombaton este ugyanaz a műsor kerül bemutatásra, mint a „Korona Passage”-ban. Csak egy előadás, este 8-tól 10-ig. Rendes helyárak. Bérlet, tisztviselel és kedvezményesáru jegyek érvényesek. Vasárnap délután 4-től mérsékelten leszállított helyárak, 5-től rendes helyárak. Bemenet folytonosan lesz minden kép után. Utolsó előadás vasárnap este 9-től.

Az őszi idény

beálltával ajánljuk

Szabó Miklós

férfi-, fiu- és gyermekruha
„ nagyáruházában ”

Debreczen, Plac-u. 19. sz.

(az Alföldi tak. szemben)

hol az összes őszi férfi- és fiu-ruhák, felöltők, raglánok, télikabátok stb. stb. a legfinomabb és legjobb minőségben a legolcsóbb szabott árak mellett szerezhethők be. 1608

Telefon 10-64. Telefon 10-64.

Hitelezők elől a halálba.

**Öngyilkosság
a Halápon.**

Felakasztotta magát.

Nehéz pénzügyi viszonyok okozták vesztét Szücs Mihály halápi bérlőnek is. Szücs a Halápon bérelt földet, de miután ő maga vajmi kevés vagyonnal rendelkezett, kénytelen volt hitelhez folyamodni. Mikor aztán beállt a pénzügyi krízis, egymásután kényserítették hitelezői, hogy tartozásait egyenlítsse ki. Fízett is addig, ameddig tudott, de végül is pénzforrásai kikapadtak és a teljes anyagi romlás elé került.

A szerencsétlen ember annyira elkésredett, hogy halálra szánta magát. Csütörtökön délután kiment a Halápon bérelt tanyájára és a kukorica görében felakasztotta magát. Zsebkendőjéből sodort köteléket és azt csavarta nyakára. *A göré oly alacsony volt, hogy lábai érték a földet és ha lábait kiegyenesíti, megmenekül a kötélek halálos szorításától, de nem tette, oly erős volt benne a halál utáni vágy.*

Csak órák múlva fedezték fel az öngyilkosságot. Cselédei fakadtak kihűlt holttestére, mikor már nem lehetett rajta segíteni. Rögtön értesítették a csendőrséget, mely megindította a vizsgálatot. Rövidesen kiderült, hogy a szerencsétlen ember a hitelezők zaklatásai elől menekült a halálba, mert még akkor is, mikor már hideg holtteste feküdt a tanyán, több vámospécsi lakos kérdezősködött a csendőrségnél, hogy meghalt-e tényleg Szücs Mihály, ki nagyobb összegekkel tartozott nekik.

Szücs Mihály negyvenkét éves, családos ember volt.

Ujdonságok.

* **Vasárnapi istentiszteletek.** Holnap, vasárnap, a református templomokban a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek: a Nagytemplomban prédikál Könyves Tóth Kálmán lelkész, Kistemplomban 9 órakor Hajdu Gyula segéd-lelkész, 11 órakor Szele György lelkész, Kossuth-u. templomban Gáborjani Szabó Gábor s.-lelkész, az Ispolyai templomban Demeter Gyula segéd-lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a Csapókerti imaházban Kovács János vallás-oktató lelkész, a Homokkerti imaházban Orosz Kálmán hit-tanhallgató prédikál.

* **Debrecen legifjabb doktora.** Roncsik Lajos árvaszéki elnök fia, Roncsik Jenő, aki a debreceni jogakadémián is kiváló szerepet játszott, mint a jogászsegélyező egyesület és akadémiái atletikai klub elnöke, a kolozsvári tudományegyetemen kiváló sikerrel tette le az államtudományi doktori vizsgát. Ma fogják felavatni a tehetséges ifjút, aki a legfiatalabb doktor: csak 21 éves.

* **Vizsgálat a piacokon.** Tegnap dr. Ozory István rendőrkapitány, Steiner Jakab állatorvossal piacvizsgálatot tartott. Legelőször is egy Simonffy-utcai vadkereskedőtől koboztak el egy nyulat és különböző vad-részeket. Ugyanis a belügyminiszter eltiltotta a vadak árusítását, illetve azt a vad szerzését feltűntető igazoláshoz kötött. Miután ilyen igazolványt az illető kereskedőnél nem találtak, a vadakat elkobozták és mindjárt el is árverezték a rendőrségen. De más irányban is kiterjesztette a vizsgálatot Ozory kapitány. Az árusoknál az összes mér-

legeket ellenőrzés alá vette és ez alkalommal több szabálytalanságot tapasztalt. *Néhány mérlegen apró rézkarikákat s hasonló apró sulyokat talált, melyek által a mérleg pár dekagrammot elvont a kimért árukból a vevő kárára.* Ezek a rézkarikák és horgonyok rendszerint a mérleg láncán voltak elrejtve, úgy hogy a közönség nem láthatta. A rendőrség az illető eladók ellen hamis mérleg használata címén megindította az eljárást.

* **Ifj. Schwarcz Vilmosné temetése.** A debreceni társadalom őszinte részvéte kísérte utolsó útjára ifj. Schwarcz Vilmosné, a korán elhunyt urinőt. A vasuti állomáson, ahol a gyászszertartás lefolyt, a délutáni órákban igen nagy közönség gyűlt egybe, amelynek soraiban városunk előkelőségei is ott voltak s ezenkívül számos társadalmi egyesület képviseltette magát. Krausz Vilmos izr. főrabbi bucsuztatta el a hálottat s megható beszéde mély megilletődést váltott ki. Ezután megindult a menet ki a temetőbe.

* **Magyar mérnökök Boszniában.** Mint értesülünk, a bosnyák országos kormánytól több mérnöki állást nyerhetnek el képzett magyar fiatal emberek. Akik a kedvező feltételek mellett hajlandók bosnyák szolgálatba lépni, sürgősen forduljanak a Magyar Bosnyák Gazdasági Központ igazgatóságához. Ennek megbízásából Debrecenben Balkányi Béla ad bővebb felvilágosítást. (József kir. herceg u. 19.)

* **Két szerencsétlenség.** A munkánál való vigyázatlanság két áldozatát szállították be tegnap a debreceni kórházba. Az egyik Somogyi Mihály bádogos segéd, ki a Teleky-után dolgozott s munkaközben egy bágoglemez éles szélével elvágta bal-karján a fő ütőeret, — A másik szerencsétlenül járt ember Péntek Kálmán. A csavargyárban egy hegyes faszilánk a lábába furódott és mély sebet ütött rajta. Mindkettő állapota súlyos, de nem életveszélyes.

* **Hírek a zenekedvelők köréből.** A tegnapi napon állapította meg véglegesen a Zenekedvelők Körének vezetősége az idei hangversenyek programját és időbeosztását. Az fényesebbnél-fényesebb hangverseny lesz, melyek mindegyike a legnagyobb világvárosok zenei életében is számot tevő esemény lenne. A szereplő művészek neveit és a hangversenyek időpontját lapunk holnapi számában fogjuk közölni. A tagok részére a jegyek kézbesítését már megkezdették. Tagok a tagsági díj ellenében az összes hangversenyeket külön ráfizetés nélkül látogathatják. Új tagok a titkári hivatalban jelentkezhetnek, Piac-u. 49. szám., esetleg a 420 telefon utján is.

* **Magyar név.** Mandelbaum Lajos debreceni lakos, méneskari tizedes családi nevét belügyminiszteri engedéllyel Molnár-ra változtatta.

* **A kis javithatatlan.** A javithatatlan fiatal bűnösöknek valósággal típusa Rezes Bálint. Alig 16 éves, de már végig próbálta a rendőrségi börtönt, javító intézetet, toloncutat. Legutóbb is a javítóintézetből szökött meg és Debrecenbe jött. Itt beállt Fux László lisztkereskedőhöz, az Erzsébet-malomba hetesnek. De csak három napig szolgált és már tegnap elsikkasztott gazdájától 20 koronát. Fux László gyanútlanul rábízta a pénzt, de a fiu nem jelentkezett többet nála. Meg akart szökni de nem jutott messze, csupán a vasuti állomásig, hol Furkó rendőrőrmester felismerte és letartóztatta. A pénznek javarészét megtalálták nála.

* **A vasutas szövetség debreceni Otthonának** mai ünnepélyes megnyitására Faludi József ügyvezető igazgató vezetésével a központi tisztikar Budapestről ma este 6 óra 55 perckor érkező gyorsvonattal fognak városunkba érkezni. A vasutas szövetség helybeli vezetősége a vendégeket szívesen fogadja, de ünnepélyesen is s ez okból felkéri a vasutas szövetség debreceni tagjait, valamint a nem vasutasokat is, hogy jelzett időben minél többen szíveskedjenek az állomáson megjelenni.

* **A városi muzeum téli nyitvatartása.** A városi muzeum októbertől fogva szombaton délután 2 órától 5-ig tekinthető meg. Vasárnap délelőtt — mint eddig — 9 órától 12 óráig van nyitva.

* **Regruta bál.** Ma tartják a Bikaszálló dísztermében a besorozott kereskedő és iparos ifjak regruta báljukat, mely fényes sikerűnek ígérkezik. A rendezőség szép emléktárgyal fogja meglepni a hölgyeket. A bál kezdete este 8 órakor.

* **Elveszett vadászkutya.** Egy fehér, tarka, rövid szőrű, rövid farku, magos, vékony német vizsla elveszett. A megtalálókérteik Kossuth-utca 49. szám alatti házba, Harsányi Istvánhoz küldeni, ahol megfelelő jutalomban részesül.

* **Halálozás.** A legmélyebb fájdalomlesújtó érzetével tudatjuk szeretett jó férjem, édes apánk, gyermekünk, vónk, testvérem, sógorunk és jó rokonunk; Kovács György máv. fűtő életének 30-ik, boldog házasságának 5-ik évében, 1 heti súlyos betegség után váratlanul történt elhunytát. Kedves, drága halottunk földi részeit folyó hó 5-én, szombaton délután 4 órakor fogjuk a Varga-kert, Könyves Tóth Kálmán-utca 20. számú házunktól, a református egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra helyezni. Feltétlenül kérem rokonainkat, ismerőseinket s az elhunytak pályatársait fájó szívvel meghívjuk. Debrecen, 1912 október hó 4-én. Áldás és béke lengjen drága porai felett! Baatos neje: özv. Kovács Györgyné szül. Pitroff Etelka. Gyermekai: Etelka és Mariska. Szülei: Kovács Mihály nejjével Tarjányi Máriával. Apósa: Pitroff Géza nejjével Krigler Juliánnával. Egyetlen testvére: Mariska férjével Kántor Józseffel. Sógora: Marku Dragomér. Nagybátyja: Szekeres Gábor nejjével Kovács Erzsébettel és gyermekeik. Számos közeli és távoli rokon nevében is! A temetést özv. Dankó Belfáné és Társa Ekli József temetkezési intézete rendezi.

* **Tegnapi halottak.** Az állami anyakönyvi hivatalhoz a tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be: Himer Julianna r. kath. 1 hónapos, Brós Irma r. kath. 2 éves, Végh Erzsébet ref. 9 hónapos, Kiss Mária r. kath. 9 hónapos, Tóth Mihály ref. 24 éves, Kovács György ref. 29 éves.

* **Árverés hidvám-szedési jogra.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara ez uton hozza az érdekltség tudomására, hogy az ivavölgyi Parkasrév községnél, a Mára folyón átvezető vashidon a vámszedési jog bérbeadatik. Az erre vonatkozó versenytárgyalások október 28-án tartatnak meg Máramarosmegye alispánjánál. Bántpénz 500 korona.

* **Értesítés.** Mindazon hölgyek, urak és iskolai tanulók, akik a német és francia nyelvet rövid időn belül elsajátítani óhajtják, újonnan megnyílt tantermemben, József kir. herceg-utca 8. együttes oktatásban (külön a kezdők, külön a haladók) részesülhetnek. A tanfolyam október 7-én veszi kezdetét, naponta délután 4—6-ig. Háromszor hetenkint esti tanfolyam, 8—10-ig. Kívánatra magánórákat is adok. A beiratkozások elsejétől naponta délután 3—5-ig eszközölhetők. Tisztelettel Kelemen Pál, József kir. herceg-utca 8. szám.

* **Saját monogrammjával** ellátott hüvely kapható Harmathynál, Fűvészkert 14.

* **Bihari Szilágyi és Sátorajauhelyi** petróleum gyárak raktára kezelésége Bán Lászlónál. Hunyadi-u. 13. Telefon szám 10—20.

* **Világhírű „Ita” és „Borsalino” kalapok** Frank Testvéreknél. Piac és Szent-Anna u. sarok.

* **Szüreti tűzijátékok**, békák rakéták, bombák és görögtűzek főraktára Mentze Henrik újdonságok áruházában Piac-utca 38. szám, a Hungaria kávéházzal szemben. Ismét eladóknak magas engedmény.

* **„A Limonádé ezredes” és „Asszonyfaló”** legújabb operett zongorára kapható Csáthy zenemű kereskedőnél. Telefon 296 sz.

* **Több mint 500 darab sötét kék intézeti kabát** mesés Himalája angol raglan, eredeti Párisi Modell kalapok érkeztek Rózsa Lajos vezetése alatt álló divat-áruházában, Alföldi palota.

* **Kemény és puha kalap** különlegességek már 4 K-tól feljebb **Frank testvéreknél**, Piac- és Szent-Anna-utca sarok.

* **Divat Szalon** októberi száma 50 fillér, Modenveldt 30 fillér Antalffy Józsefnél, Szent-Anna-utca 13. sz.

* **Vigyázzon!** Rövidzár-lángba ne borítsa otthonát, virágzó üzletét, mint már sokakét. Haadéktalanul vizsgáltsa meg azért a villanyvezetékét Földvári Debreceni Első Elektrotechnikai Gyárának szakértőjével. Telefon 168. szám.

* **Állandó kiállítás.** Irodalmi újdonságok, díszes levélpapírok és a legújabb zeneművekben. Tekintse meg, minden vételkötelezettség nélkül. Csáthy Ferenc, Debrecen legrégebb könyvkereskedésében, Piac-utca 8. szám. Telefon 296.

* **Valódi „Pichler” gráci lóden kalapok** Frank Testvéreknél, Piac- és Szent-Anna-u. sarok.

Az új adótörvények különféle kiadásokban kaphatók Antalffy József könyvkereskedésében, Szent-Anna-utca 13. sz.

* **Az őszi divatban** nagy változás van az idén, különösen a női felöltők és kalapokban, ezen divat újdonságokból remek kiállítást rendez az Alföldi-palotában levő elsőrendű áruház, amely Rózsa Lajos vezetése alatt áll.

* **Mindenféle könyv**, zenemű- és papírújdonságok legolesőbb bevásárlási forrása Csáthy Ferencnél, Piac-utca 8. szám. Telefon 296.

Két kis gyermek halála.

A marólug áldozatai.

A marólug, ez a gyilkos mérge, szinte megdöbbenést keltő számmal szerepel Debrecen és Hajdumegye halálzási statisztikájában. Sűrűbben szedi áldozatait, mint a legfélelmetesebb járvány és veszedelmesebb is, mint a legfertőzőbb betegség, mert védekezni sem lehet ellene.

A marólagnak két újabb halottját kell elparentálnunk ismét. Két parányi, most fésülő életet dobott a sirba ez az átkos szer, amely már annyi sirdombot emelt a temetőben.

A Tégláskertben lakik Bros András vasuti alkalmazott. Az egyszerű kis családnak valósággal a szemefénye volt Irma nevű két éves kis leánykájuk.

A becézett kis csöppség a nyár folyamán valahogy a marólugot tartalmazó csuporhoz jutott. Azt hitte, hogy kávé van benne s ivott belőle. Ez a tévedés okozta tragikus végét.

A kis apróság száját, torkát összeégette a marólug. Bészállították a közközházba, ahol azonban a hosszas, gondos ápolás sem tudta megmenteni. A kis gyermek gyógyult ugyan, de ennek ideje alatt al-

lehetett táplálni. Az élelmiszereket ugyan lenyelni nem tudta. Ennek következtében annyira elerőtlenedett, hogy minden orvosi segítség hiabavalónak bizonyult. Tegnap kiszenvedett. Holttestét nem boncoltattja fel a kir. ügyészség.

Hajduhadházon már gyorsabban végzett a marólug szintén egy két éves kis gyermekkel, Györfi Gyulával. Ez is a véletlen folytán ivott a mérgező italból. Sérülései azonban oly súlyosak voltak, hogy minden orvosi beavatkozás sikertelen maradt. A kis fiúcska pár órai kínlás után meghalt. A debreceni kir. ügyészségnek telefonon tettek jelentést az esetről.

Sport.

A D. T. E. I.—II. comb. Máramarosszigeten. A D. T. E. vasárnap a M. S. E.-el játszik barátságos mérkőzést. A D. T. E. ez alkalommal nem gólok elérésére, hanem szép játék bemutatására fog törekedni. A M. Sp. E. igen jó játékerőt képvisel, amennyiben Ungvárral 1—1 arányban eldöntetlenül végzett, míg a Debreceni M. T. E.-et 6—3 arányban legyőzte.

Tolnai Jenő, a DTE. főtájkára ma este 3 heti szabadságra utazik, a football ügyeket helyette Kocsis Sándor, a DTE. főjegyzője fogja ellátni, akit munkájában egy 5 tagú bizottság támogat.

DTE. II.—Debreceni Magán Alkalmazottak Sport Egyesülete játszik vasárnap délután a DTE. pályáján barátságos mérkőzést. A DMASE. a múlt vasárnap 8—1 arányú fölényes győzelmet aratott a Hajdunánási Sp. E. fölött s így előreláthatólag kemény ellenfele lesz a DTE. kitűnő második csapatának. — A DTE. II. a következő összeállításban vett részt: Suszták—Hufnágel I., Mózes—Tolnai II., Simon Serbán—Papp, Bródi, Szabó, Német, Hufnágel II. — Belépti díj nincs, csupán program váltása kötelező.

Klein József szövetségi bíró. Klein József, a DTE. tagja a Debrecen—Nagyvárad város közti mérkőzés alkalmával kitűnő sikerrel tette le a bírói vizsgát. A MLSz. már ki is küldte őt a holnapi nagyvárad SE.—NSC. mérkőzés vezetésére Nagyváradra.

Törvénykezés.

§ A más pénze. Kálmánchelyi István a múlt év szeptemberében Kónya Sándort megbizta, hogy 80 koronát adjon fel a postán. Kónya a pénzt átvette, de nem a postára tette, hanem abból 440 koronát a feleségével közösen elköltötték. A károsult emiatt feljelentést tett ellenük. Tegnap tárgyalta az ügyet a debreceni kir. törvényszék, amely Kónya Sándort és nejét 3—3 napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Csarnok. Az árva.

— Regény. —

(Folytatás.)

Az utasok kíváncsi érdeklődése csak hamar kielégítést nyert. A kapitány kiszólitotta a sorból azt a négy bator, söt vakmerő matrózt, akik életük kockázatával, viharban szálltak harcba a tengerrel, csak hogy egy embertársukat megmentsek. Talpraesett beszédben dicsérte meg a hajó közlegényeit, példányképpül állította a többi elé s végül kijelentette, hogy mind a négy matrózt előlépteti.

— Hurráh! Hurrá! Eljen! — kiáltások hangzottak el, nem csak hajó személyzete, de az utasok sorából is.

A kapitány odalépett a négy matrózhoz, mindegyikkel kezét fogott, utánna ugyanezt tették a hajó tisztek is.

Elkesen még egyszer megéjenezték a derék fiukat; akik erre újra visszaleptek a sorba.

A kapitány ezután parancsot adott ki.

— A vihar eltérítette a hajónkat utjától, északnyugat felé vitte, úgy, hogy nem egészen egy órányira vagyunk a velencei öböltől. A hajón nagybeteg ifjú van, akit mihamarabb partra kell tennünk; már pedig, ha Ancona felé megyünk, ki tudja, a hosszú ut nem válna-e végzetessé rá. A hajót tehát a közel fekvő Velence felé irányítjuk s csak holnap reggel folytatjuk onnan utunkat Ancona felé.

A parancs után szétoszlott a legénység, elfoglalta mindenki szolgálati helyét, a kis harang jelt adott, a gép erős füttye sivitott a sötét éjszakába s a tengerjáró alkotmány csendesen megindult Velence felé.

Folyt. köv.

Mindenféle **nyomtatványt**
gyorsan, izléseesen és olcsón
kiállít a
Debreceni Ujság
nyomdája,
Lamprecht-palota 42.

§ Szabászat, varás

és minta rajzolásból úgy a francia mint az angol módszer szerint alapos oktatást nyernek csak **kizárólag intelligens leányok** **özv. Knothy Kovácsné Sillye Gabriella** Kossuth-utca 45. szám alatti szabászati és varró iskolájában. Beiratkozás bármely napon, Vasár- és ünnepnapok kivételével regge 9—12-g, délután 3—5-ig. 1713

Uj vállalat.

(A gázfogyasztó közönség figyelmébe.)

Van szerencsém tudatni Debrecen város m. t. gázfogyasztó közönségével, hogy a város világítási vállalatától, ahol 14 évig működtem, úgy a vállalat, mint a n. é. közönség megelégedésére, megváltam és az általános gázizzófény részvénytársaság debreceni képviselőjét elvállalván, fiziletem és dusan felszerelt raktárhelyiségem

Piac-utca 46. sz. alatt

(az udvarban) **megnyitottam.** Elvállalom gázégők jókarban tartását, állandó felügyeletét, a javítási és felszerelési munkákat. A megbízásoknak mindenkor pontosan megfelelek és rajta leszek, hogy igen tisztelt megbízóimnak mindenkor teljes megelégedését vívhassam ki.

Mély tisztelettel

Kutsera Pál

az általános gázizzófény r. t. debreceni képviselője, Piac-u. 46.

Robespierre gallér

1-96, 2-40, 3- — K-1g 1722

rendkívül nagy választékban

Csipke áruház

Sas-u. 4.

:: Kölcsönös-segélpszó-palota. ::

Kiadó

a Csapó-utca 58. számú házban egy három szoba, konyha, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló lakás, vízvezetékekkel és villanyvilágítással november 1-re.

Ugyanott azonnal kiadó egy üzlethelyiség. Hentesnek kiválóan alkalmas.

Tudakozódni lehet Dr. Gorove Lajos ügyvéd irodájában (Piac-u. 71.) és a helyszínén maponként d. u. 2-4-ig. Ugyanekkor a helyiségek megtekinthetők. 1721

:: Diszmuáruk porcellánból, üvegből, fémhől. ::

Telefon 191. Telefon 191.

Lám Sándor

DEBRECEN, Piac-utca 5. szám.

Az őszi idényre

nagy választék iskolai és irodai felszerelési cikkekben! Tontatartók, gyertyatartók, íróasztali berendezések és készletek. Internátusok és pensiók részére porcellán és üvegüzeműek. Alpakka és alpakkazüst evőeszközök. Épületüvegezési és üvegezési javítási munkák a legolcsóbban. 1586

:: Képekterekből nagyválaszték. ::

Szőnyeg és butorszövet

gyárosok.

Haas Fülöp és Fiai

DEBRECEN, Piac-u. 59.

Mindenféle kivitelű butorszövet, finomabb és olcsóbb minőségű szoba szőnyeg, futó szőnyeg és 140 centi széles halina, ágy és asyalterítő, heneser átvető, szövet és csipke függöny, applikált tülle függöny és ugyanolyan stoor és ágyterítő, paplan, gypjutakaró, lópokró, uti takaró, kecske és angóra bőrök, bel- és külföldi tapeta, valódi keleti Perzsa és Smyrna szőnyeg, nemkülönben Soproni gyárunk kézzel csomózott szőnyegeiből rendkívüli választék.

Kérjen butorszövet mintákat és képes árjegyzéket. 1550

Zalai Márk tanár

3 havi könyvviteli tanfolyama október hó 7-én ismét megnyílik. Tandij 80 korona. Mérlegképes könyvvezetők, gyorsírók, levelezők gyönyörű írással. Több ezer hallgató. Társadalmi és miniszteri elismerés. Lelkiismeretes és sikeres tanítás. Beiratás naponta 10-12-ig. 1703

!!BUTOR!!

Telephon 377 és 484.

Modern asztalos és kárpitos butorok lakberendezések menyasszonyi kelengyék óriási választékban

VARGA JÓZSEF

DEBRECEN, Piac-utca 44. 1714

az udvarban.

Akik a Patal-utca 12. számú kedves szép kis urf házat 14 ezer 800 koronáért megkérték

odaadom!

Aki legelőbb hozza a foglalót, azé lesz a csoda szép kis urf ház, ily novetséges potom árért!

Becsületszavamra mondom, hogy e ház nekem többé van 25 ezer koronánál és legyenek meggyőződve arról az érdeklődők, kik házat megvenni akarják, hogy ha ily nyomorult pénzvizonyok nem volnának, nem lenne az a pénz, miért e kedves házamtól megválnék. Házam mérnöki szakbecslés szerint 32 ezer-koronára van becsülve!

Villanyos közlekedés! Telefon bevezetve! Villanyvilágítás! Szálló! Gyümölcsös! Parkirozott udvar! Nagyon kedvező fizetési feltételek! A Patal-utca ez évben, logkésőbb a tavaszon csatornázva is lesz!

Nagy Lajos

1730 hirdetési iroda tulajdonos.

Egyéves önkéntesek figyelmébe!

Kiszel Sándor

elsőrangú katonai és polgári szabóüzlete, bel- és külföldi szövetek, valamint hadifelszerelési cikkek nagyraktára

Debrecen, Kossuth-utca 17. szám. (Simonffy-ház.)

Tényleges és tartalékos tisztak egyéves önkéntesek

a legegészságban, szabályszerint kiváló olcsó árban felszereltetnek. Az anyag jó minőségéért, valamint előírás szerinti felszereléséért felelősséget vállalok. 1544

Legújabb divatu angol és francia divat öltönyök, vasuti egyenruhák, hadifelszerelések, magyar diszruhák a legfinomabb kivitelben, szavatosság mellett pontos időre készítettnek.

Arjegyzékkel, felvilágosítással készséggel szolgálók.

Vigyáz! Kékre festet kirakat. Vigyáz!

Őszi divat árak nagy választékban és még eddig nem létezett igen jutányos árakban.

1 mtr igen jó posztó gyönyörű szép mintákkal osak	28 fill.	1 drb jó paplan	4.- fill.
1 mtr 120 cm. őszi kosztümkelme mostan	76 fill.	1 drb flanel takaró	1.50 fill.
1 mtr finom flanel	36 fill.	1 mtr delén	34 fill.
1 mtr gypju delén	96 fill.	1 mtr selyem	90 fill.
1 mtr lüszter minden szín	30 fill.	1 mtr futó szőnyeg	40 fill.
1 mtr bársony bluzra és kosztümre alkalmas	1.70 fill.	1 drb finom ernyő	1.90 fill.
1 mtr schangan selyem taffet és messalin	1.96 fill.	1 mtr fulard szaten	19 fill.
		1 drb schál kendő	2.80 fill.
		1 mtr madeira	79 fill.
		1 tucat zsebkendő	2.20 fill.

Kosztüm kelmek óriási választékban és még eddig nem képzelhető jutányos árban

Harisnyák, fejkendők, téli kendők, haraszt kendők, bársonyok, diszek, csipkék, rövidárúk, Barchetek. Heneser takarók már 11 koronától, szőnyegek nagyok és futó spárga, tapesztri, ágy garaiturák, belés árúk, maradékok feltűnő árban

Ifj. Molnár Lukács Kossuth- és Batthyányi-utca sarok, a Színházzal szemben!

Varrónők részére kedvezményes árak rövidárúkban.

Férfi ingek, férfi harisnyák, férfi nadrágok, — női fehérműekben igen nagy választék.

Ruha és keimefestés!

Közhirré tesszük

hogy külföldi mosómestert szerződtettünk, miáltal módunkban van nagy becsű megbízónknak olyan gallért, kzelőt és fehérműt szállítani, mely bármely bel- vagy külföldi tisztítást úgy szépségben, mint tartósságban messze tulszárnyal.

Hrabéczy E. D. Gőzmosó Vegytisztító és Ruhafestő Részvénytársaság.

Főüzlet és gyár: Fióközletek: Felvevő-telep: Széchenyi-utca 42. sz. Csapó-u. 30, telefon 668. Piac-utca 22. sz. alatt. Hatvan-u. 11, telefon 578. Glück Ede divatáruhá- alatt. Telefon 323. sz. Miklós-u. 1, telefon 1148. zában. Telefon 602. sz.

Fertőtlenített ágylisztítás!

APRO HIRDETÉSEK

Levéli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegtel kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűből 6 fillér. Vastagabb betűből 10 fillér.

Apró hirdetések díja előre fizetendő. Vidékről apró hirdetések díja levélszolgálatban is beküldhető.

Ajánlat.

Boros
pince kiadó Arpadtér 8. Értekezhetni Széchenyi-utca 6. 58

Disznóölés
jó háziasszony saját készítésű, hurka, kolbász, toroskáposztás-estélyt rendezek most Szombat és Vasárnap este kitűnő új és óborok, zene mellett Nyugoti-utca Imre János-féle vendéglőbe. Tisztelettel Kovács János. 56

Egy
igen tisztességes idős nő ajánlkozik gazdasszony-nak egy magános földbirtokos éreg urhoz. Cim a kiadóhivatallalban. 54

Meglepő
olcsó árakban mindennemű toalettek gyorsan és pontosan készülnek Weisz Stefániánál, Széchenyi-utca 36. 43

Tűzfűtő
elsőrendű és jó szárazat ölenként és felvágva jutányos árban kapható — Altmann tűzfűtőkereskedőnél, Ferenc József-utca 12. 9980

Londonból
visszajöttem, angol lecke-ket megkezdtem, néhány szabad órával rendelkezem. Miss Lewis, Csapó-utca 59. 9975

Díványok
készen Nagy Antal kárpitosnál kaphatók. Arany János-utca 38 szám. 9930

Gummi
haefűző a legújabb! Kaptak olcsó árakban! Kötött női felöltők nagyválasztékban! Benyáns Emilné Debrecen Főter. 332

Friss
jácint virághagymák megérkeztek, nagyválasztékban van Páczelt virág ültetőben Bathiányi-utca 6. szám, ahol nagy mennyiségben levágtott, mint eszrepes virágokból nagy készlet van, csokrok és koszorúk modern ízléssel készítenek legjutányosabb árban. 380

Utcai
és udvari modern lakások kiadó. Teleki-utca 9. 55

Egy
szép három szobás utcai lakás áthelyezés miatt november 1-re kiadó. Villany bevezetve. Kigyó-utca 47. 75

Fodrásznő
ajánlkozik tessülni. Kigyó-utca 23. sz. 68

Villamos

berendezések, motorok, csillárok legelőnyösebben. Wolfram égők 16—50 gyertyáig K 1.30

Fazekasnál

Plac-u. 77.
Telefon 567. 1686

Meteor

mozgó színház
Kosskaytér 10.

Telefon 9—47.
Ma és holnap
fényes műsor keretében

Az ur és paraszt

szenczi társadalmi dráma 2 felvonásban

Hétfőn fényes műsor keretében

A fekete kancellár

Nordisk történelmi dráma 3 felvonásban.

Kiadó
négy szobás utcai uri lakás és istálló. Miklós-utca 41. 71

Mostani
új divatu fodrásznő házakhoz ajánlkozik. Apafi-utca 69. 69

Hajduböszörményben
jó forgalmu kovácsműhely azonnal kiadó. Értekezni lehet Hajnal-utca 27. 58

Nagy
hurka-estélyt rendezek Szombaton este. Tisztelettel Göz András, Csillag-utca. Kisvendéglőbe. 9977

Israelita
gyermektelen családnál finom házikoszt kapható, kihordásra is. Hunyadi-utca 8. 78

Egy
két szobás utcai lakosztály és egy utcai egy szobás lakosztály kiadó Erzsébet-ut 25. sz. Ugyanott két darab szárnyas ajtó is eladó egészen új. 77

Mérlegképes
könyvelő esteli munkára ajánlkozik Rózsa Lajoshoz, Alföldi palota.

Batthyányi-utca 5. sz. alatt

irodának

is alkalmas, kétföldszinti szoba és előszobából álló garzon lakás 1502

azonnal kiadó

Kereslet.

Asztalos
lakatos tanonckal fizetéssel felvétetnek az „Építőipari és Lemezáru gyár Részvénytársaság”-nál. 334

Azonnal
belépésre gyakorlattal bíró pénztárnoknőt keres Bészler és Dávid vas kereskedő cég. Debrecen, Plac-u. 7. sz. 63

Temetkezési
biztosításhoz taggyűjtő és pénzbeszedő kerestetik. Cim a kiadóban. 22

Vízvezetési
szerek felvételnek állandó munkára Gyenesnél. Miklós-utca 29. sz. 79

Német
francia kisasszony nevelő állást kaphat uri háznál. Cim a kiadóhivatallalban. b

Óvadékképes
józanéletű éjjeli órázonnal alkalmazást nyer a Postisoron levő Alföldi Takarékpénztár raktáralatánál. 76

Jó
házból való fin cukrász tanuló felvétetik. — Prándl Gusztáv, Késmárk. 9804

Egy
mindenes asszony cseléd felvétetik Arany János-utca 15. sz. 62

Szabó
női konfekció raktári munkás, aki szabni is tud, felvétetik Rózsa Lajoshoz, Alföldi palota. Ugyanott varrólanók felvételnek.

Harmonium
megvételre kerestetik. Jelenkezhetni Kossuth-utca 33. sz. házmesternél. 66

Automobil
béreithető. — Kényelmes, gyors közlekedés

Automobil
képviselet

Plac-u. 77.

Telefon 567. — Garage 937. 1686

Eladás.

Eladó
szalon-garnitúr, divány, lisztos láda, eselődágy. Széchenyi-utca 34. emeleten. 31

Ebb
kölyök, uszár faj, hosszú göndör szőrű, igen tanulóképes, eladó. Veres-utca 7. 69

Két
mm. birsalma különként is eladó. Nagyob vétel házhoz szállítva. — Tihanyi szőlőtelep, a mipepéresi-ut mellett. Telefon 429. 70

Sürgöss
elkötözés miatt fűszer és nyitott állványok, 3-as tüzmentes új pénzszekrény és még meglevő fűszer áruk igen olcsón eladók. Kohn Henrik, Hatvan-utca 7. szám. 50

Szöllő
prések saját gyártmányuk olcsón eladók Fái vasútodójebe. 9979

Eladó
gőréhez való kifaragott akácafa. Csapó-utca 49. b

Vendéglői
szobai, konyhai bútorok és egyéb berendezések eladók. Atillatér 2. 67

100
kéve nád eladó. Homokkert, Oláh Károly u. 78. 73

Must
40—50 hektó Sestakerti eladó. Mészana-utca 2. 82

Regény
olvasók lapunk kiadóhivatallalban megszerezhetik a Kis angyalom című regényt nyelven állírtól illisztkötésben 1 koronáért. Báthoriák Ibolykája regény 80 fill.

Feltűnően olcsó UJDONSÁGOK.

Női fűzős Box-bőrű elegáns és modern 8.50

Női fűzős Chovraubőrű utolsó divat 10 K

Legjobb minőségű elegáns és jutányos a Turulcipő

Turul cipőgyár r.-t.

A monarchia legnagyobb cipőgyára Főkraktár Debrecen:

Plac-utca 48. sz.

Telefon 691.

Férfi fűzős America-Style elegáns és tartós 11.50

Férfi fűzős Box-bőrű modern és tartós 9.50

Bevásárlásomból hazaérkezve, tudatjuk a tisztelt közönséget, hogy az őszi raktár női felöltők, gyermek köpenyek, női és leány kalapok kerülnek eladásra a legszebb kivitelbe 1712

Rózsánál

Kistemplombazárban.